ANUL XIII, No. 10 — Numărul 25 Bani — 19 IANUARIE, 1919

DOBROGEA JUNA

DOBROGEA A DOBROGENILOR — Director: CONSTANTIN N. SARRY

ABONAMENTE: Pe un an . . . 40 Lei — Pe 6 luni . . . 20 Lei. Anunciuri şi reclame după invoială

Organ al revendicărilor naţionale ale Dobrogenilor

REDACŢIA şi ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STRADA PĂTRAŞCU-VODĂ, No. 4. Manuscrisele nu se înapoiază

de Ing. VL. BANCIU

Numele de bolşevic este importat din Rusia. «Bolşe» pe ruseşte înseamnă *mai mult*, iar bolşevici sunt aceia, cari nu se mulţumesc cu starea actuală de lucruri, ci voesc mai mult.

Aceasta este semnificaţia originală a cuvântului de bolşevism, care, deşi cunoscut la noi de curând, totuşi el trăeşte de mult în sufletul maselor fostului imperiu moscovit.

Ţăranul, adică mujicul rus, care, de generaţii întregi, îşi duce mizeria, în colibe ca de lemn, aşa numita «izba» este ţinut pe loc în tendinţa sa de a se ridica, poartă în suflet o nemulţumire profundă şi veche, şi o ură moştenită faţă de clasele dominante, cari îl ţineau în întunerec şi în apăsare: «Mai mult, mai luminat şi mai bun» — constituia pentru el un deziderat vag, care în timp de pace nu era bine precizat în creerul lui.

Muncitorul industrial din fabrici, din mine etc. exploatat vecinic de acei, cari se îmbogăţiau pe spatele lui, ofta în continuu după ceva mai mult şi mai bun.

Proletarul intelectual rus, care se istovia muncind, ca să-şi poată duce o existenţă mizerabilă, purta şi el în suflet nemulţumirea şi ura faţă de aceia, cari cu fastul, luxul şi desfrâul, ce-l desfăşurau, sfidau ori ce bun simţ şi morală.

In Rusia existau două lumi distincte şi separate printr'o prăpastie, care se adância pe zi ce trecea.

Pe deoparte: aristocraţia coruptă, camarila dinprejurul tronului, apoi burghezimea, ofiţerimea şi o mare parte din cinovnicii sau funcţionarii marelui imperiu, îneonjuraţi de toate bunătăţile, care numai în Rusia puteau să existe: pe de altă parte: cele trei categorii de proletari, descrise mai sus, ţinuţi în vecinică apăsare şi exploataţi pentru fericirea celor dintâi.

Să ilustrez cu două exemple această stare de lucruri:

Intâiul: Înainte de izbucnirea războiului mondial şi chiar în timpul acestuia până la revoluţie, nu era nimic extraordinar, dacă binta ordonanţă a ofiţerului, trebuia să stea nopţi întregi pe genunile cele mai cumplite să-şi aştepte stăpânul la nşa localurilor de chefuri şi orgii, pentru ca să-l poarte acasă, unde drept recompensă, era stâlcită în bătăi, numai pentru pofta de a se mai distra.

Al doilea: Un muncitor din fabrică se amenda cu bani grei, dacă la intrarea sau eşirea din fabrică, nu se descoperea până la pământ înaintea expeditorului, a legofătului şi a altor creaturi mai sus puse.

Din nefericire pentru Rusia şi pentru toţi foştii ei aliaţi, acea ură profundă a fost aţâţată în timpul războiului de agenţii duşmanilor şi în special de evreimea, care dintr'o dată devenise bolşevică.

Soldatul rus a fugit dela datorie, s-a împrietenit în tranşee cu duşmanul, numai din ura şi resentimentul faţă de vechii lui asupritori. A găsit momentul să-şi răzbune.

Iubirea de patrie şi de neam n'a cunoscut-o poporul propriu zis din Rusia, pentrucă nu l-a învăţat nimeni; el fusese deprins să se închine înaintea ţarului şi să tremure de frica şefilor.

Ce uşor au exploatat agenţii duşmani în acest vulg incontient şi ce repede l-au impus principiile nenorocite şi distrugătoare ale bolşevismului! «Nu ne trebue patrie, nu există religie, nu există naţiune, trăiască «*internaţionala*» — le suflau vecinie în urechea agenţii evrei.

Ce-a urmat după aceasta o ştim şi ce va mai urma e greu de prevăzut.

Oare în ţară la noi a existat aşa o stare pregătitoare de lucruri?

Din fericire n-a existat şi cu atât mai puţin în Dobrogea.

Dacă a fost mizerie în masele profunde ale poporului, şi lux şi desfrâu în păturile superioare, cari contrastau stât în timp de pace şi mai ales în timpul războiului, iubirea însă de neam şi de ţară şi tron a învins ori ce ură şi resentiment, iar soldatul nostru şi-a făcut şi-şi face datoria cum nu s'a aşteptat nimeni.

In Dobrogea stările de lucruri erau diferite de cele din restul ţărei.

Ura de clasă nu exista. Dobrogenii încă nu ajunseseră să fie otrăviţi de microbul politicei de partide.

Puţinii sateliţi, cari se învârteau în orbita mai marilor zilei, nu puteau influenţa asupra restului, cari îşi desvoltau energiile muncind liniştit şi ordonat.

A venit războiul cu toate peripeţiile lui:

La front, în lupte, răniţi sau prizonier, soldatul dobrogean a îndurat toate mizeriile cu multă putere de rezistenţă.

Pribegii, nenorociţii de pribegi, cari şi-au pierdut avutul şi mulţi dintre ei, fiinţele cele mai scumpe, au urmat calvarul până la capăt.

Se întoarce: poate tot găseşe ruină şi mizerie.

Dar ochii lor se mai izbesc de ceva nou: mai găseşe o parte din foştii lor concetăţeni, cari au trăit tot timpul cu duşmanul şi cari au făcut averi enorme în serviciul duşmanului şi în paguba lor şi a altor nenorociţi ca ei.

La oraşe figuri noi de îmbogăţiţi peste noapte, la sate gospodari, cari, întrebaţi de proveniencţa averei, n'ar putea să răspundă fără frica de a intra în puşcărie.

Aceştia aşteaptă cu satisfacţie momentul să profite, să exploateze şi să speculeze pe bietul dobrogean nenorocit.

Se poate lăsa oare să dăinuiască o asemenea stare de lucruri? In nici un caz nu, — şi sancţiunile trebue să urmeze fără întârziere.

Operaţia nu este grea, dar trebue executată repede.

Prima satisfacţie morală este impunerea la un bir greu a îmbogăţiţilor prin graţia duşmanului, şi pedepsirea acestora.

A doua satisfacţie morală: urmărirea şi pedepsirea trădătorilor şi a dezertorilor dela datorie.

Iar ca satisfacţie materială: Avansarea de credite şi materiale pentru refacerea economică prin intermediul asociaţiilor, a federalelor, a băncilor populare, a cooperativelor, etc.

Dacă până acuma s'au scris şi s-au vorbit multe, dar s-au făcut puţine, nu mai trebue lăsat să meargă tot aşa.

Cel mai nemerit mijloc pentru soluţionarea grabnică a acestei chestiuni este o asociare largă pe categorii: a negustorilor, a meseriaşilor, a industriaşilor, etc.

Prin împrumutul naţional, statul va fi în stare să facă primele avansuri în comptul despăgubirilor, care repartizate raţional între diferitele asociaţii sau cooperative, ar deschide drumul spre refacerea economică a Dobrogei.

Se vor înlătura cămătarii, cari stau la pândă, unele din bănci cu tendinţe hrăpăreţe şi toţi şacalii, cari au urlat şi jefuit în timpul ocupaţiei duşmane.

In modul acesta se va reuşi a se pune în funcţiune vechea energie dobrogeană, care treptat se va augmenta şi va da rezultate uimitoare.

Prima grijă a asociaţiilor va fi importarea celor necesare.

Situaţia Dobrogei este favorabilă pentru import.

Vite se vor putea aduce din Basarabia şi din Ucraina, (cu care vom face convenţii economice), seminţe şi unelte agricole din alte ţări.

Tot aşa vor proceda celelalte cooperative sau asociaţii şi totul se va pune în stare de funcţionare, căci una fără alta nu va merge.

Numai lipsa de mijloace pentru muncă sau părăsirea Dobrogenilor în mâinile speculanţilor, va putea duce Dobrogea la ruina completă.

Dar aceasta nu se poate întâmpla; ori cine ar fi la cârma ţărei e dator să vegheze şi să găsească mijloace de preîntâmpinarea unui rău, ce s-ar putea naşte.

Să nu se amâie însă rezolvirea acestei probleme, căci ori ce moment pierdut este spre răul nostru al tuturora.

E adevărat, că Dobrogeanul îşi iubeşte prea mult patria, rabdă mult şi nu se revoltă, — aceasta a dovedit-o cu prisosinţă în anul 1907. Situaţia de acuma nu se potriveşte însă cu cea de atunci: ea este aşa de precară şi cere o aşa de grabnică remediere, încât trebue pornită imediat o iniţiativă puternică şi serioasă din localitate şi cu concursul statului, pentru a se începe cu o oră înainte opera de refacere a scumpei noastre Dobroge.

RETEVEIE

D. Nicolescu-Dorobanţu, prefectul judeţului Ilfov, la o mică întrunire ce am avut la prefectură, în vederea repatriarii Dobrogenilor, se arăta foarte dispus să ne ajute cât mai repede, invocând ca argument principal că îşi scapă populaţia încredinţată ocârmuirei d-sale.

Gazabet

Despăgubiri de răsboi

Termenul pentru declararea pagubelor de război s-a prelungit. Şi bine s'a făcut. Deşi declaraţii se depusese în mare număr, faţă de imposibilitatea în care se aflau şi se află încă mulţi din refugiaţii dobrogeni, de a cunoaşte quantumul pagubelor suferite, prelungirea acordată e foarte nemerită.

Asupra altui punct voim însă să stăruim din timp. Biurou statisticei va totaliza despăgubirile cerute şi va stabili sumele totale pe judeţe şi totalul care va fi prezentat congresului dela Paris. In urmă se va face repartizarea potrivit cu suma acordată ca despăgubire totală.

Avem făgăduinţa partidului actual la putere încă din 1916, repetată zilele acestea, că Dobrogenii vor fi cei d'intâi şi cei mai complet despăgubiţi.

Mare ne este teama ca să nu se întâmple contrariul şi că după despăgubirea statului, a comunelor, a industriei mari, care se zice că vor veni în primul rând, să nu mai rămâie nimic pentru populaţie. Primăria Capitalei se zice, cere 2 miliarde, Primăria Constanţei aproape 50 milioane, judeţul o altă sumă respectabilă; vine industria mare care va absorbi iarăşi o parte însemnată. Ce va rămânea pentru săraci, dacă se reduce suma totală pretinsă de noi în global?

N'ar trebui admis principiul reducerei proporţionale, căci cu tot interesul ce prezintă statul, comunele şi industria mare, ele au şi alte resurse şi pot suferi mai lesne reducere?

In al doilea rând, trebue făcută o clasificarea judeţelor după daunele suferite. In primul rând ar urma să vină Dobrogea, pe urmă Muntenia şi Oltenia, iar în urmă de tot Moldova.

Să se atribue Dobrogei întreaga sumă cerută, rămânând a se cerceta cererile individuale şi a se acorda suma justificată cu dovezi şi echitate, începând dela cei săraci şi ţinând în vedere mai întâi refacerile necesare; în urmă să se acorde partea cuvenită judeţului şi comunei, iar surplusul rămas să se ia pentru alte judeţe. Numai astfel procedând guvernul actual va putea zice că şi-a executat făgăduinţele şi că a făcut operă democratică.

G. D. Bondarb

CRAMPEIE

Basmne foreşte!

D-nul Alimăneştianu s-a grăbit să-şi depună cel dintâi candidatura la Tribunal, pentruca numele sau să figureze în capul listei-buletin. Mă prind ca la despuiarea scrutinului o să tăie coada.

Marea fabricei

Un corespondent mă informează că «ai noştri» au făcut pe drum în patru şi şi-au procurat de cârbănori făină 60.

E o mare, cu care sunt deprinşi.

Gazabet

Nenorocita Dobroge!

Reprezentantul Moldovei în actualul guvern, ieşanul d. d. Georgel Mărzescu, însoţind pe M. Sa Regina în vizita ce a făcut-o ultimele zile Iaşilor, a ţinut să comunice preşedintelui comisiei interimare a celei de a doua Capitale a ţării, în afară de alte danii speciale (*100 mii lei pentru săracii localităţii, 500 mii lei pentru restaurarea conductei de apă, reconstruirea din partea guvernului a pavajului oraşului*) **că într'unul din Consiliile de miniştri s'a hotărît subvenţionarea Societăţii orfanilor de răsboi pentru TOATE comitetele regionale şi anume: Moldova cu 4 milioane lei anual, Muntenia cu 4 milioane, Transilvania cu 3 milioane, Basarabia şi Oltenia cu câte 2 milioane şi Bucovina cu 1 milion.**

Mai face ori nu, parte Dobrogea din Ţara Românească!

In primul caz — pentru ce s'au omis dela acest ajutor nenorociţii orfani din Dobrogea, provincia care cea din. tâi, şi-a dat cu cea mai resemnată dărnicie întreg tributul de sânge?

In al doilea caz — dacă soarta Dobrogei româneşti nu este încă hotărîtă, dacă, în adevăr, după cum spunea proclamaţia Comandamentului interaliat din partea locului, situaţia noastră urmează să fie regulată de Conferinţa Păcii, de ce nu ni se spune răspicat, aceasta, pentruca, conştienţi de drepturile şi datorile noastre, să ne agităm în consecinţă?

EVACUAREA CONSTANŢEI

CEREM VINOVAŢII

Toată lumea recunoaşte în unanimitate, că condiţiunile în care s'a executat evacuarea Constanţei au fost dezastroase. Nepredându-se după regulele în uz, oraşul a avut să sufere toată neîndurarea unui vrăjmaş pornit spre rău.

Ştim că d. Morţun, fost ministru de interne în 1916, CERUSE DAREA IN JUDECATA A PRIMARULUI CONSTANŢEI PENTRU PĂRĂSIRE DE POST şi numai mulţumită apărării hotărâte a d-lui Mumuianu, prefect pe atunci al judeţului, d. Andronescu a putut scăpa.

Astăzi, fiecare din cei vinovaţi caută să se scuture de răspundere: Primarul, invocând congediul în virtutea căruia părăsise Constanţa, desemnează ca principal vinovat pe d. Berberianu, căruia i se dăduse însărcinarea de a preda oraşul. Acesta obiectează mai întâi, că primarul şi-a prelungit dela sine congediul, evitând astfel să vină la post şi al doilea, că însărcinarea de a preda oraşul în nici un caz nu îi revenea lui, întrucât nu dânsul era prim-ajutor de primar.

Discuţiunile acestea în loc să folosească cuiva, dimpotrivă îngreuiază situaţia tuturor.

Ar fi bine, repetăm, CÂT MAI E TIMP, ca d. Andronescu, însuşi, să ceară o anchetă oficială, care să precizeze răspunderile şi să stabilească vinovaţii.

Către sătenii dobrogeni,

Nouă învăţătorilor, cari suntem trup din trupul vostru, sânge din sângele vostru, cari am cresecut legănaţi de mamele noastre, la umbra caselor, în cântece curat româneşti, cari vă cunoaştem viaţa în toate amănuntele ei: ştim cum creşteţi, cum vă hrăniţi, care vă sunt obiceiurile, cum vă câştigaţi hrana, ştim cine v-au vrut binele, dându-vă sfaturi în toate ocaziunile, ştim cum v-aţi făcut datoria în războiul dus pentru Indeplinirea idealului naţional, pentru că la toate am fost în mijlocul vostru cot la cot, înfruntând toate greutăţile şi toate lipsurile de tot felul, — nouă, zic, cari suntem tot una cu voi, ni-se cuvine să vă dăm sfaturi de felul cum trebue să duceţi viaţa şi mai departe şi mai ales cum trebue să vă purtaţi pentru înfăptuirea reformelor pe cari vi le-a promis M. S. Regina de când eraţi pe front şi pe cari actualul guvern a şi luat măsuri ca să le aplice—anume: dreptul de vot şi de pământ. Aceste 2 reforme sunt rezultatul sacrificiului de sânge pe care l-aţi dat voi şi ai voştri; nu sunt dăruite de nimeni.

Prin dreptul de vot dat, toţi oamenii majori, fie ţăran fie boier, vor vota la fel, indiferent de averea ce o are fiecare. Va să zică nu mai e ca în trecut când pentru 50 de alegători ţărani, vota unul singur şi când pentru toţi ţăranii dintr'un judeţ se alegea un singur deputat şi acela era trimes de guvern, dela centru, fără să vă cunoască şi fără să aibă nr'o legătură cu voi. S'au dus acele vremuri; şi acum toţi sunt egali, toţi votează la fel.

Fiind aşa, gândiţi-vă ce putere mare aveţi voi, pentrucă sunteţi mult mai mulţi ca aceii, cari până acum alegeau pe reprezentanţii lor direct: acum vouă vă stă în mână ca să puteţi face ca deputaţii ce veţi alege, să fie din cei pe cari îi cunoaşteţi şi cari vor lucra pentru facerea de legi şi orânduieli potrivite trebuinţelor voastre.

Pentru judeţul nostru urmează să se aleagă 7 deputaţi şi 3 senatori. Au să vină feluriţi oameni din diferite partide să vă ceară să i votaţi—oameni pe cari poate nu i-aţi mai văzut nici odată, pentrucă cu ocazia războiului au stat departe de voi, s'au reformat la timp, — promiţându-vă câte în lună şi soare, ca şi până aci; să nu-i credeţi, să nu vă lăsaţi înduplecaţi de ei.

Voi să vă sfătuiţi, să vă uniţi şi să vă grupaţi în jurul învăţătorilor şi preoţilor şi aşa cum vă vor spune ei, aşa să faceţi. Ei vă vor arăta pe cine să votaţi, pe cine să trimeteţi în sfatul cel mare al ţării (parlament) unde cunoscându-vă adevăratele nevoi, vor contribui în facere de legi folositoare pentru propăşirea voastră şi a ţării. Căci în afară de cele 2 reforme mai trebuesc încă multe de făcut pentru ca această ţară să fie pusă pe temelii sănătoase, ca să ne putem bucura atât noi, cât şi cei cari vor veni după noi, de roadele jertfei ce fiecare din noi am dat.

Am nădejdea că aşa, după cum aţi dată ne-aţi dat ascultare când v'am povăţuit să construiţi biserici, bănci populare etc., prin care scumpa noastră Dobroge ajunsese în fruntea colorilalte provincii ale ţării din toate punctele de vedere, aşa veţi face şi acum, când, uniţi şi hotărâţi, să schimbăm starea de lucruri de până acum. Veţi da votul acelora pe care îi veţi cunoaşte şi ci-i vor recomanda sfătuitorii de bine ai voştri: preoţii şi învăţătorii.

V. Lepădatu, învăţător, Mustelier

DIN ZILELE DE PRIBEGIE

CLIPE

.... Martie 1918. Belgrad

Zi frumoasă de primăvară, amintindu-ne de Martie în Constanţa. Soarele luminează puternic, încălzeşte şi dă viaţă. In copacii înmugurăţi vrăbiile ciripesc vesele... De pe Inlpug se ridică un văl de ceaţă, iar crucea din vârful clopotniţei scânteiază în bătaia razelor. Totul pare este făcut să aducă mângâere în sufletele noastre zbuciumate: Dobrogea a fost cedată....

Mă îndrept spre casa unor bătrâni Medgidieni, să le împărtăşesc necazul.

Intru.

Camera plină cu Dobrogeni refugiaţi aici în Belgrad... După faţa mea înţeleg ce am să le spun; înăbuşit de durere priveşe la ei, apoi încet, rar: — „Dobrogea a fost dată nemţilor"... Şi plec în fund....

N'au zis nici unul, nimic. O tăcere apăsătoare ne înăbuşa sufletele. Intr'un târziu femeile au început să plângă, copiii cu frunţile încreţite se strângeau pe lângă ele triişti, fără să ştie de ce, dar înţelegând că mare nenorocire i-a izbit. Bărbaţii priveau fintă în pământ, cu capul în palme....

Toată această mână de oameni strânsă aici de-o presimţire dureroasă, îşi vedea acum munca de patruzeci de ani prăbuşită. Toţi aceştia crescuseră, în arşiţa soarelui dobrogean şi în bătaia vântului de mare; munciseră din greu în puterea vieţii. Pe când ceilalţi Români lucrau numai pământul, ei „l-au făcut" şi apoi l au lucrat. Din câmpia stearpă, din dealurile goale, dobrogenii au dat ţării un ogor bogat. „Dobrogea au făcut-o", au sfinţit-o prin sudoarea frunţii lor.... Şi acum nu mai este a lor. Sufletul li s'a rupt, dar tăria cu care au muncit nu-i lasă să se plângă, stâncă li-e sufletul. Incremeniţi stau în aiurire şi privesc îngrozitor pământul.

Iar bătrânului două lacrimi mari îi lucesc în ochi, şi alunecând pe obrazul sbârcit, cad în palmele bătătorite de muncă în Dobrogea lui. Viaţa şi-a câştigat-o ridicând zidul falnic al Dobrogii, şi după ce munca de ani i-a fost surpată, acum chiar pământul stropit cu sudoarea frunţii lui — este vândut. Indreptându-şi trupul, cuprinzând privirea lui mângâietoare pe copii şi oameni, glăsuieşte şi glasul lui are răsunet puternic în sufletele celor tineri: — „Am muncit şi-am făcut. Azi nu mai avem nimic: nici casă, nici pământ. Dar nu vă întristaţi, trebue să plecăm cu toţii în ţara înstrăinată, să ridicăm iarăşi vatrele.... şi dreptatea Domnului ne va ajutarea ce este al nostru, căci „Dobrogea este a noastră"....

Din această clipă vor porni iarăşi în pământul sfinţit de ei, căci au înţeles: apa trece, pietrele rămân.

Aldan.

CINE SE AGITA IN NUMELE DOBROGENILOR

VII

Continuăm cu publicarea listei numelor acelora, cari au semnat faimosul memoriu discutat şi votat la Congresul dela Babadag.

Durbali: *Nedef, Dr. Atanasof şi G. Beleof.*

Mualubei: *St. Redulof şi D. Dimitrof.*

Toprainar: *Ştefan H. Vasilef şi Abdula H. Kodir Ali.*

Essarli: *Mihni Iovef.*

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa

Ştiri politice

După ultimele ştiri, d. Tache Ionescu nu va mai face parte din delegaţia română la Conferinţa păcii, fiind cât a adoptat în chestia Torontalului şi a CADRILATERULUI o altă atitudine de cât aceea a guvernului.

•

Ultimul Consiliu de miniştri s'a ocupat cu situaţia autorităţilor noastre din Cadrilater, asupra căreia am stăruit şi noi în ultimele noastre numere. S'a decis a se face o intervenţie energică pe lângă Comandamentul interaliat.

•

Conservatorii de sub şefia d-lui Tache Ionescu din Constanţa, întrunindu-se sub preşedinţia d-lui Gheorge Bendedi au hotărât să păstreze în alegerile de Constituantă atitudinea indicată de la centru, iar în privinţa candidaturilor să aştepte venirea d-lui Const. Pariano, care e anunţat că va sosi peste câteve zile în localitate.

•

Comitetul executiv al partidului liberal din Constanţa, întrunit săptămâna aceasta, ca să fixeze candidaturile, n'a putut lua nici o hotărâre. Nemulţumirile au luat apa proporţii în cât sunt de prevăzut defecţiuni numeroase.

•

La Tulcea după toate probabilităţile opoziţia nu va propune candidaturi.

CORESPONDENŢA «DOBROGEA JUNĂ»

Pentru invalizii de războiu

Sâmbăta seară 12 Ianuarie a. c. a avut loc în salonele Teatrului „Elpis" din Constanţa o seară dansantă în folosul invalizilor din războiu sub patronaţul d-nei şi d-lui Nicolae Negulescu, prefectul judeţului.

Apreciabilele rezultate au corespuns unui scop atât de nobil. Şi nu s'a mirat nimeni de frumosul profit moral şi material produs. Societatea românească din Constanţa, atât de conştientă de binele ce-l poate face, atât de generoasă ea însăşi în urma insulei amărâte de pribegie îndepărtată, a dovedit odată mai mult sentimentele umanitare de care întotdeauna a fost însufleţită. Şi nimeni nu s'a dat înapoi, cu toţii au ajutat, cu toţii au contribuit din ce mai aveau „bieţii refugiaţi dobrogeni" şi au reuşit să facă să se adune suma de 12.000 lei (din care se scad cheltuelile aproximativ 1000 lei), cu cari să se ajute invalizii noştri constănţeni.

Şi-apoi la seară s'a petrecut... Dobrogencele noastre drăgălaşe, bieţii noştri fraţori de prin alte locuri, bătrânii, au avut ocazia unei întâlniri după doi ani şi jumătate de anevoioasă pribegie.

Mult entrain şi foarte multă voe bună. Prezenţa întreg corpului ofiţeresc al comandamentului francez din Constanţa, a dat loc la numeroase manifestaţiuni de simpatie faţă de aliaţii, cari întotdeauna s'au purtat frăţeşte cu ţara noastră.

Diferitele costume naţionale, în care erau îmbrăcate majoritatea dintre Domnişoare au pricinuit admiraţia deosebită a ofiţerilor francezi, cari au ţinut să ne amintească că frumosul nostru port naţional este cunoscut în patria lor şi mai ales la Paris prin distinsa activitate a d-şoarei Văcărescu.

Nu voiu uita să amintesc de felul deosebit cum d-na Prefect Negulescu înţelege să se achite de însărcinarea, pe care singura şi-a luat-o de a ajuta întotdeauna lucrările de bine. Amintesc de munca neobosită a d-nelor institutoare şi în special a d-nelor Eliza Ionescu şi Adam, a invalizilor ofiţeri de rezervă Beiner şi Bercovici a d-şorelor Manolescu, Florica şi Dorina Grigorescu, Popa, Cristescu, Beiner, Mangoyannu, Aldea, care pe un timp foarte neplăcut au umblat căutând să plaseze cât mai multe bilete fiecare.

In asistenţa atât de numeroase remarc pe: D-l şi D-na N. Negulescu, D-l Colonel Bonneau şi Maveau cu întreg corpul ofiţeresc, D-l şi D-na Comandor Lăpuşneanu, D-l Petre Grigorescu cu domnişoarele, D-l şi D-na Manolescu cu d-şoara, Doctorul şi D-na Stoenescu, Dr. şi D-na Matescu cu D-ra, D-l şi D-na I. Miga, D-l şi D-rele Aldea, D-l Nichiteanu cu D-ra Popa, D-l şi D-na Frangopol, D-l şi D-na Vasile Toma, D-l şi D-na, Profesor Carp, D-l şi D-na Mangoiano, D-na şi D-ra Beiner, D-l şi D-ra Ioca, D-l şi D-na Teodoridi cu Domnişoara, D-l şi D-na Cornăţeanu, etc.

D-nii Dr. Sadoveanu, C. Alimăniţeanu Ion Bentalu, Marcel Opran, avocat Petrescu, I. N. Roman, proţii Grigorescu şi Bădulescu, profesor Alexandrescu, Ingincr Teodoroi, B. N. Roman, Tibacu, Ghioca, I. P. Atanasof, Magriu, Horia Grigorescu, Pericle Socrate, Constantinide, Ierusalmi, etc.

Pe la orele 4 din noapte, seara s'a terminat, fiecare plecând cu dorinţa unei apropiate revederi.

X.

BULETIN POLITIC

CANDIDATURILE «INDISCUTABILE»

Pentru cele zece locuri din Parlament — trei la Senat şi şapte la Cameră — guvernamentalii din Constanţa au desemnat şi au depus la Tribunal candidaturile d-lor dr. Sadoveanu şi Alimăniţeanu. Numele celorlalţi şapte eligibili se va fixa numai după o prealabilă discuţiune. Intr'o adunare generală a comitetului.

Alăturarea numelui d-lui dr. Sadoveanu, care reprezintă — oricât de şleasă — o figură în viaţa Constanţei, de acela al d-lui Alimăneţianu, nu înseamnă o ieşdere numai pentru cei dintâi, ci pentru însuşi partidul, care, pe lângă mediocrităţi notorii,

numără şi câţiva oameni de seamă şi de treabă, pe cari numai relaţiuni de familie sau de simplă curtoazie i-au înregimentat într'o grupare, cu care n'au alt nimic comun decât coloarul chilanţarului.

Cum? Şi aceştia au putut admite candidatura d-lui Alimăneţianu aşa, fără nici o discuţiune?

Să fi ajuns partidul liberal din Constanţa în apa decrepitudine morală?

Din nenorocire pentru provincia noastră, dezagregarea comunităţii liberale e de neînlăturat. Procesul descompunerei e în plină desfăşurare — şi nici că s'ar fi putut altfel:

Un partid, în care spiritul de coterie întunecă iubirea de ţară şi dalteria faţă de aproape; un partid în care tendinţa de căiernisire proprie înăbuşe simţimântul de demnitate personală şi de ruşine faţă de alţii; un partid în care non-valori publice şi acrobaţi politici ca Alimăneţianu sunt socotiţi «aleşi» din oficiu şi mai presus de orice discuţiune, un partid ca acesta nu poate decât să ajungă acolo unde a ajuns: de râsul lumii şi de scârba a-lor sti.

Delibaş.

Din isprăvile administraţiei

In Constanţa noastră unde lipsesc aproape toate, unde suferim de scumpetea crescândă din zi în zi, pâinea costă numai 5 lei, zahărul 60 lei kilogramul, cartofii 5 lei, mălaiul 4, ceapa 2.50, carnea, când se găseşte 10 lei, untul 50 lei şi aşa mai departe.

Administraţia superioară în scop de a veni în ajutorul (?) populaţiei sărăcite prin 2½ ani de refugiu, rămasă fără casă şi fără mobilă, fără aşternut şi fără pat, a găsit că era nemerit a supune la taxe vamale mărfurile importate în timpul ocupaţiei.

Lăsând cu totul la o parte nejustificarea acestei taxări post factum, nepreveţuite de niri o lege şi necihitabilă, întru cât Dobrogea a fost cândva legalmente cedată, — în cine crede că loveşte administraţia: In negustori ori în populaţiunea destul de încercată? Negustorul care plăteşte taxa ce se cere, va urca preţul cu suma îndoită, iar acei cari vor suferi vor fi consumatorii.

In lipsa cărnii, tot din cauza administraţiei care menţine preţul de 5 lei şi impune o taxă de 1 leu la kilogram, punând astfel pe măcelari în imposibilitate de a vinde cu 4 lei, căci le revine mai scump, — am fi putut avea peşte în abondenţă de la diferitele lacuri. Şi aci înţeleapta administraţie nu admite prinderea peştelui de cât cu dijmă de 50% astfel că pescarii, se lipsesc mai bine de pescuit, iar noi n'avem ce mânca.

Avem carnete de pâine şi trebue să plătim preţul triplu ca să găsim o pâine; avem carnete de lemne şi nu se găsesc lemne, pentru că Primăria a sequestrat singurul depozit ce exista; nu găsim carne pentru că Primăria caută venituri, şi nu putem avea peşte pentru că Statul are nevoe de a acoperi golurile vistieriei cu venitul lacurilor din Dobrogea!!

N'ar fi oare mai interesant să găsim mai întâi hrana pentru animalul acela ce se numeşte: contribuabil, ca acesta să nu ajungă ca măgarul lui Nastradin Hogea?

Tighineanu.

Block-Notes

INTIME

Lui H. P. Gr. şi Aldan.

După titlul ce l'am dat impresiilor ce vi-le-adresez, veţi observa cu cât drag vă dedic rubrica de faţă.

Scrisoarea d-tale X, venită pe calea de curier particular am primit-o odată cu manuscrisul lui **Aldan**, *adus de el la personal.*

Pricindu-l pe H. şi citind rândurile d-tale, am avut înaintea ochilor mei întrupată **„Dobrogea Jună"** *în carne şi oase. Ceva mai mult: în voi doi am văzut pe fratele meu cel mai mic şi cel mai iubit, plecat şi el în răsboiul acesta crunt ca şi nu se mai înapoiez...*

Mi-ai trimes, unul, scrisoarea cu mulţumiri pentru publicare, iar celălalt mi-ai adus-o cu sfiala începătorului.

Cel dintâi n'ai de ce îmi mulţumi, cel de al doilea n'ai de ce te sfii.

N'ai de ce-mi mulţumi H. P. Gr. pentru inserarea unui articol, în care tresaltă inima aceleia-ce ţi-a fost mama şi străbate trecutul cenuşiu al aceluia care ţi-a fost tata,— o pereche de oameni pe cari i-am venerat şi cari au dat Dobrogei fii, cu cari ne vom mândri — sunt sigur — în viitorul cel mai apropiat.

N'ai de ce te sfii **Aldan**, *odată în impresiile schiţate de fiul, văd candelul modest dar iscusit al „bătrânului dascăl", care concentrează în Dan toată dragostea şi a celuilalt fiu perdut, voi, aşa fără de vreme.*

Scrieţi-mi, dar, cât mai des. Nu satisfaceţi prin aceasta numai o vanitate şi o trebuinţă a voastră sufletească; nu mângâiaţi inima unui bătrân — poţi zice de acum — luptător; scriind „Dobrogei june" faceţi ceva mai mult: serviţi o cauză comună a noastră a tuturor — cauza scumpei noastre Dobrogi.

CE-SAR.

PENTRU OFIŢERII CAPTIVI DELA TURTUCAIA

D-l colonel Mărăşescu a înmânat alaltăeri d-lui Secretar general al Ministerului de răsboiu în numele ofiţerilor capturaţi la Turtucaia, următoarele cereri:

1. La capitularea cetăţei Turtucaia s'au luat de bulgari ofiţerilor toate bagajele: rufăria, îmbrăcămintea, încălţămintea, armătura şi — la cei cu drept la cai — caii cu harnaşament.

2. La înapoierea în ţară germanii le-au luat şi restul de uniformă ce le mai rămăsese.

3. Ofiţerii cari au fost puşi de bulgari la munca şoselei şi bătuţi, au avut de suportat suferinţe fizice şi morale, cari dau drept la despăgubiri.

4. In lagărul bulgar dela Cârdjali, la perchiziţia ce s'a făcut ofiţerilor în luna Iunie 1917, li s'au luat banii ce-i aveau fiecare şi s'au trimis cu tablou la comandamentul diviziei dela Giumulgina.

La cererea ce s'a făcut, cu ocazia repatrierii de a li se înapoia banii, li s'a răspuns: că aceşti bani li se vor da la pacea generală.

Cine despăgubeşte pe ofiţeri de aceste pierderi? Individual nu se pot cere despăgubiri, căci ofiţerii din cele 4 situaţiuni arătate, nu erau nişte simpli particulari, ci aparţineau armatei române; deci ea, armata, reprezintă, sprijină şi susţine pe membrii ei.

5. Plutonierii cu termen redus cer a fi înaintaţi sublocotenenţi, cum au fost înaintaţi şi camarazii lor de promoţie rămaşi în ţară.

Acelaşi lucru îl cer şi plutonierii activi, mai ales cei răniţi pe câmp şi luaţi prizonieri.

D-l Secretar general, cu amabilitatea-i recunoscută, a promis că va da un comunicat asupra tuturor acestor 5 puncte. Şi în special despăgubirile se vor face de Ministerul de răsboiu, după cererea prealabilă a ofiţerilor.

INFORMAŢIUNI

Politice

Conservatorii marghiloman şti din Constanţa încearcă o apropiere cu alte grupări, pentru a-şi putea susţine candidaturile.

Militare

— Cercul de recrutare din jud. Constanţa a fixat itinerariul operaţiunilor de recrutare a contingentului 1919 cum şi a tuturor omiţilor în zilele următoare:

Plasa Constanţa ziua de 20 Ianuarie 1919.

Plasa Medgidia şi Cernavoda 21 Ianuarie 1919;

Plasa Traian şi Cogelac 22 Ianuarie 1919;

Plasa Mangalia 23 Ianuarie 1919.
Plasa Hârşova 24 Ianuarie 1919.
Plasa Ostrov 25 Ianuarie 1919.
Iar la 26 şi 27 Ianuarie se vor prezenta toţi celce au lipsit la timp.

Diverse

In urma unei noui dispoziţiuni s'a suprimat funcţionarilor din Dobrogea dublarea salariilor făcându-li-se astfel acestora cu neputinţă trului mai departe.

•

Din vapoarele de bunătăţuri ce zilnic se anunţă ca sosite la Constanţa, s'au ales şi Constănţenii cu câteva lăzi de... lămâi.

Cu dinţii stăpejiţi, ei s'au văzut silţi a renunţa la celelalte... delicatese.

•

D. Onoriu C. Jitianu ajutor de judecător la ocol Buzău urban, procuror la trib. Durostor; d. Scarlat Ionescu, zăl şi Constantinescu, substitut la trib. Olt, procuror la trib. Ialomiţa.

•

S'a aprobat un credit de 3 milioane lei pentru refacerea podului de pe Barcea între Baraş-Vodă şi Feteşti.

REGATUL ROMANIEI
MINISTERUL DE FINANŢE
DATORIA PUBLICĂ

IMPRUMUTUL UNIRII
5% DIN 1919
Prospect

In virtutea Decretului Lege din 15 Ianuarie 1919, Guvernul Român emite renta amortibilă 5% din 1919.

Acest Imprumut are de scop retragerea numerarului care este mult prea abundent faţă cu nevoile noastre economice şi apoi îndestularea nevoilor Statului creiate prin punerea în aplicare a noilor legi sociale.

In textul titlurilor noului Imprumut se vor reproduce următoarele condiţiuni:

Imprumutul va fi emis în titluri la purtător de 50, 100, 500, 1000, 5000, 10.000 şi 20.000 lei.

Titlurile vor purta în faximile semnăturile Ministerului de Finanţe, a Directorului Datoriei Publice şi a Casierului Central General al Tezaurului Public şi o semnătură manuscrisă de control.

Titlurile acestui imprumut vor fi scutite pentru totdeauna de orice impozit prezent şi viitor. Sumele subscrise în acest imprumut vor fi apărate de impozitul asupra câştigurilor de război.

Titlurile vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanţie la toate Casele Statului. Cuponele scăzute vor fi primite la aceleaşi Case drept numerar. Titlurile vor putea fi puse în gaj (lombardate) la Banca Naţională a României şi Casa de Depuneri. Pentru nevoile trebuinţe băneşti în special ale ţăranilor se vor pune în gaj şi la Administraţiile financiare titlurile acestui Imprumut care vor face oficiul pentru Casa de Depuneri sumele avansate vor fi până la 70% asupra valorei nominale şi cu 1% sub dobânda cu care s'a emis Imprumutul.

Titlurile vor fi primite dela ţăranii împroprietăriţi pe cursul lor de subscriere în plata pământurilor vândute.

Titlurile acestui imprumut vor purta o dobândă de 5% pe an la capitalul nominal.

In acest scop titlurile sunt însoţite de o foaie de cupoane de dobânzi semestriale pe 10 ani, reînoibile până la completa stingere a Imprumutului.

Primul cupon va fi la 1 August 1919.

Amortizarea acestui Imprumut se va face pe valoarea nominală în cursul de 40 ani, conform tabelei anexate la textul titlurilor, prin tragere la sorţi semestriale, care vor avea loc la 1 Decembrie şi 1 Iunie al fie-cărui an, cu începere de la 1 Decembrie 1920 dată fixată pentru prima tragere.

Guvernul se obligă a nu spori tragerile şi a nu denunţa acest Imprumut înainte de 1 Februarie 1926.

Titlurile eşite la sorţi vor fi plătite la 1 Februarie şi 1 August ce urmează fie-care tragere în schimbul titlurilor având ataşate toate cuponele începând cu scadenţa imediat următoare termenului rambursărei.

Valoarea cuponelor ce vor lipsi se va deduce din capitalul rambursat.

Numerele titlurilor eşite la sorţi la fiecare tragere împreună cu o specificare a celor din tragerile precedente, care nu s'au prezentat la plată se vor publica în «Monitorul Oficial».

Cuponele scăzute şi neprezentate la plată să prescriu după 5 ani, iar titlurile eşite la sorţi după trecere de 30 ani data scadenţei lor.

In locul titlurilor pierdute, distruse sau furate se vor libera proprietarilor duplicate în conformitate cu legea decretată cu No. 3380 din 15 Noembrie 1918. Cuno,tinţă de dispoziţiunea acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Subscripţiunile acestui imprumut vor fi ireductibile.

Bucureşti, 15 Ianuarie 1919.

Ministru de Finanţe, OSCAR KIRIACESCU

CONDIŢIUNILE DE SUBSCRIERE

In baza prospectului de mai sus, subscrierea la imprumutul UNIRII 5% din 1919, va începe în ziua de Luni 4 Februarie 1919.

Subscrierea se va face:

IN BUCUREŞTI:

1. La Ministerul de Finanţe, la Cassa de Depuneri, Consemnaţiuni şi Economie şi la toate Casele Publice.
2. La Banca Naţională a României.
3. La Banca Marmorosch. Blanc & Comp.
4. La Banca Românească.
5. „ „ Agricolă.
6. La The Bank of Roum. Ltd.
7. „ Banca de Credit român.
8. „ „ Generală română.
9. „ „ Comerc. română.
10. La B-ca de Scont din Bucureşti.
11. La Banca L. Bercovitz.
12. „ „ Dacia Traiană.
13. „ „ Ilfov.
14. „ „ N. Chrissoveloni.
15. „ „ Carpaţilor.
16. „ „ Comerţului.
17. „ „ P. Gr. Ionescu.
18. „ G. M. Eftimiu & Comp.
19. „ „ C. Steriu.
20. „ „ Elias Ios. Cohen.
21. „ „ M. Finkels.
22. „ „ Isac M. Levy S-ri.

Subscrierile se vor mai putea face şi la alte Case de Bancă sau instituţiuni cari se vor indica prin publicaţiuni speciale.

IN PROVINCIE

1. La Sucursalele şi Agenţiile Băncilor mai sus menţionate.
2. La Administraţiile financiare.
3. La reşedinţa Circ. de percepere ale Statului din oraşe şi comunele rurale.
4. La Banca Comerţului din Craiova şi Sucursalele sale din Tg.-Jiu, T.-Sev. şi Caracal.
5. La Băncile Pulare.
6. La orice alte Casse de Bancă, cari se vor indica prin publicaţiuni speciale.

IN BASARABIA ŞI BUCOVINA

1. La sucursalele Băncii Naţionale.
2. La Administr. financiare.
3. La Sucursala Băncilor mai sus menţionate.
4. La orice alte Casse de Bancă cari se vor indica prin publicaţiuni speciale.

Preţul de emisiune este fixat la 90 lei suta de lei capital nominal, care se va vărsa integral la subscriere.

Guvernul are dreptul să închidă subscrierea oricând va voi, anunţând cu 5 zile înainte dela data închiderei şi prin publicaţiuni speciale.

In Basarabia şi în Bucovina vărsămintele se pot face şi în ruble Romanow şi Lvow, socotindu-se rubla un leu.

La subscriere se vor primi bonurile de Tezaur, precum bonurile Apărărei Naţionale, deducându-se dobânda până la scadenţa lor, dela data subscrierei la noui imprumut.

Subscriitorului i se va libera o chitanţă constatând subscrierea şi efectuarea vărsământului.

Subscrierile se vor face pe formulare ce se vor pune gratuit la dispoziţia subscriitorilor.

Subscripţiunile pentru acest imprumut vor fi ireductibile.
Titlurile definitive împreună cu foaia de cupoane se vor libera cel mai târziu la 1 Iunie 1919.

Bucureşti, 15 Ianuarie 1919. Ministru de Finanţe,

OSCAR KIRIACESCU.

Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman" Constanţa